

Mazars CEE Tax Guide 2021: Daně ve střední a východní Evropě vlivem pandemie klesaly

- Regionální průměr celkových mzdových nákladů zaměstnavatelů činí 160 procent čisté mzdy, nejnižší povinné odvody jsou v Rumunsku, nejvyšší na Slovensku.
- Průměrná úroveň mezd v eurech se loni nejvíce zvýšila v soukromém sektoru, nejvyšší průměrná mzda v regionu je v Německu, naopak nejnižší v Kosovu a na Ukrajině.
- Nejvyšší standardní sazbu DPH mají Maďarsko a Chorvatsko.
- Německo má nejvyšší sazbu daně z příjmu právnických osob, nejnižší sazbu mají Maďarsko a Černá Hora.

Praha 22. červenec 2021 – Mezinárodní auditorská a poradenská společnost Mazars vydává již podeváté daňového průvodce „CEE Tax Guide“, který podnikatelům a investorům nabízí unikátní porovnání daňových systémů v 21 zemích regionu střední a východní Evropy. Publikace, ve které jsou kromě států Visegrádu, zastoupeny také Německo, Rakousko, Rusko, Ukrajina, jihoevropské a pobaltské státy, monitoruje především mzdové náklady, nepřímé daně a také různé aspekty zdanění právnických osob a převodních cen. Podle průvodce globální pandemie vyvolala několik změn daňových systémů. Studie zároveň sleduje dlouhodobé trendy a to z důvodu, že investiční rozhodnutí obchodních korporací jsou založena také na analýze trendů a změn v regionálních daňových režimech.

"Pokud jde o ekonomický dopad pandemie, zatím se zdá, že většina vlád střeoevropského regionu se rozhodla, že programy na udržení zaměstnanosti a podpory podnikání nebude financovat prostřednictvím navýšení daní. Některé vlády se dokonce rozhodly daňovou zátěž snížit. Například lednové zrušení superhrubé mzdy v České republice bude mít významný dlouhodobý dopad na příjmy státního rozpočtu," říká Pavel Klein, vedoucí partner daňového oddělení Mazars v České republice a dodává: *„Do budoucna se v souvislosti s tlakem na veřejné finance dá očekávat, že vlády jednotlivých zemí se zaměří na zavedení nových daní (např. digitální daň) či budou intenzivněji vykonávat daňové kontroly ve firmách.“*

V roce 2021 se obecně daně a povinné odvody zaměstnavatelů související se zaměstnáváním lidí spíše snižovaly, mezi jednotlivými zeměmi regionu však převládají významné rozdíly. Česká republika se vrátila k progresivnímu zdanění, které je uplatňováno mimo jiné v Rakousku, Německu, Slovinsku, Chorvatsku a na Slovensku. Ostatní země, například Bulharsko, Rumunsko, Ukrajina a Maďarsko, stále uplatňují jednu sazbu daně z příjmů fyzických osob.

Až 30 procentních bodů rozdíly v zemích regionu v nákladech na mzdy zaměstnanců

Regionální průměr celkových mzdových nákladů zaměstnavatelů zůstává nezměněn na 160 procent čisté mzdy, ale tato hodnota se v jednotlivých státech výrazně liší. U daní a povinných odvodů činí poměr nákladů zaměstnavatele k hrubým mzdám v průměru 15 procent, ale mezi nejnižšími a nejvyššími příspěvky zaměstnavatele je rozdíl více než 30 procentních bodů.

Extrémní rozdíl představuje výše povinného pojištění v Rumunsku a na Slovensku. Zatímco v Rumunsku činí odvody pod 5% hrubé mzdy, naopak na Slovensku dosahují až 35,2 % hrubé mzdy. Česká republika je v rámci regionu zemí s druhou nejvyšší sazbou. Náklady na práci zaměstnance v ČR se tak v porovnání s jeho hrubou mzdou zvyšují o 33,8 %.

Pokud jde o povinné odvody zaměstnavatelů, významné změny zavedlo např. Maďarsko. Snížením odvodů na sociálním pojištění o 2 procentní body, účinným od 1. července 2020, se poměr mzdových nákladů maďarských firem stal konkurenceschopnějším oproti ostatním zemím střední a východní Evropy. Navíc další snížení nákladů zaměstnavatele o 2 procentní body bude zavedeno od července 2022.

Země CEE regionu vykazují velké rozdíly ve výši minimálních mezd. Minimální mzda v zemích V4 se pohybuje mezi 400 a 630 EUR, naproti tomu v Německu a Rakousku dosahují minimální mzdy na poměry regionu vysokých částek v rozmezí 1700–1900 EUR. V posledních letech se minimální mzda v několika zemích regionu (Bosna a Hercegovina, Srbsko a Lotyšsko) výrazně zvýšila. Dlouhodobě platí, že minimální mzdy jsou nejnižší v Kosovu (170 EUR), na Ukrajině (173 EUR) a v Albánii (242 EUR).

V Česku se minimální mzda v lednu 2021 oproti předchozímu kalendářnímu roku zvýšila o 600 Kč na současných 15.200 Kč. Dle lednového směnného kurzu se tak dostala na hodnotu 587 EUR, což ve srovnání například s ostatními státy Visegrádu znamená třetí příčku. Zatímco v Polsku pobírali zaměstnanci s minimální mzdou 624 EUR, na Slovensku 623 EUR, v Maďarsku dokonce jen 460 EUR.

Průměrná úroveň mezd v eurech se nejvíce zvýšila v soukromém sektoru, o 14% v Německu, ale také o 5-10% na Slovensku, v Chorvatsku, Lotyšsku a Severní Makedonii. Hodnota průměrného platu v Česku dosahovala výše 1.368 EUR, což představuje nejvyšší průměrnou úroveň mezd ze zemí Visegrádu. Zatímco v Polsku průměrná mzda činila 1.331 EUR, v Maďarsku a na Slovensku pobírali zaměstnanci v porovnání hrubých mezd přibližně o 200 eur méně (1.147 EUR respektive 1.113 EUR). Průměrná mzda je ze států střední a východní Evropy dlouhodobě nejvyšší v Německu (3978 EUR) a v Rakousku (3108 EUR), nejnižší jsou naopak podobně jako u výše minimálních mezd průměrné výdělky v Kosovu (400 EUR), na Ukrajině (432 EUR) a v Albánii (485 EUR).

DPH nejvyšší v Maďarsku a Chorvatsku

V uplynulém roce nedošlo v regionu k žádné významné změně sazeb DPH, přičemž standardní sazby DPH dosahovaly v průměru 21 %, avšak mezi sledovanými zeměmi se projevovaly významné rozdíly. Standardní sazby DPH v Maďarsku (27 %) a Chorvatsku (25 %) zůstávají obzvláště vysoké. Pro srovnání, v Německu, kde průměrná mzda dosahuje téměř 4.000 EUR, je standardní sazba DPH 19 %. Zvláštnost v oblasti DPH v porovnání s dalšími zeměmi regionu představuje daňový systém v Bosně a Hercegovině, kde pro všechny typy zboží a služeb platí jednotná sazba 17 %.

Před pandemií se vlády snažily zvyšovat daňové příjmy na rostoucí spotřebě a nepřímé daně se staly hlavním zdrojem pro pokladny veřejných rozpočtů jednotlivých států. S ohledem na to, že oblast nejvíce zneužitelná z hlediska daňových úniků, národní daňové orgány a finanční správy prosazují efektivnější výběr daní a bojují proti snaze vyhnout se placení daní pomocí digitálních technologií. Jejich úsilí se zaměřuje na sledování pohybu zboží v prodejním řetězci, detekci daňových úniků a omezení daňových podvodů.

Zavedení online registračních pokladen se ukázalo jako účinný nástroj v boji s šedou ekonomikou. Tyto kroky byly následovány a doplněny od roku 2016 zavedením povinného

kontrolního hlášení při podávání daňového přiznání k DPH. K zavedení kontrolního hlášení postupně přistupují další země regionu, letos k tomu došlo např. v Maďarsku.

Korporátní daně má nejvyšší Německo, nejnižší Maďarsko a Černá Hora

Je zřejmé, že země regionu mají velmi rozdílný přístup ke zdanění příjmů právnických osob: rozdíl mezi nejnižší a nejvyšší sazbou daně z příjmů právnických osob činí 22 procentních bodů. Německo má nejvyšší maximální sazbu daně z příjmu právnických osob (31 %), nejnižší korporátní daně se naopak odvádí v Maďarsku a v Černé Hoře (9 %). Běžná sazba daně z příjmu právnických osob v zemích regionu se obvykle pohybuje mezi 15 a 20 procenty.

Daňová konkurence mezi jednotlivými státy je stále více zřetelná a to navzdory úsilí Evropské unie, která se snaží rozdíly v sazbách korporátních daní v členských státech minimalizovat. Cílem EU je vytvořit společný rámec pro zdanění právnických osob nebo alespoň zabránit aplikaci neškodlivějších praktik vyhýbání se daňovým povinnostem v jednotlivých členských státech.

Důležitým nástrojem v tomto úsilí je směrnice EU o vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD, směrnice 2016/1164 ES), kterou členské státy povinně implementovali do národních daňových legislativ od 1. ledna 2019. Přijetí tohoto souboru pravidel bylo pro EU největší výzvou v oblasti korporátního zdanění posledních let.

Plánované zavedení globální minimální daně zásadně změní budoucnost zdanění právnických osob a význam daňové konkurence mezi zeměmi.

Země CEE regionu bez výjimky umožňují uplatnění daňových ztrát vykázaných v předchozích letech proti kladnému základu daně v pozdějších letech. Tuto možnost lze obvykle použít pouze po předem stanovené časové období, obvykle po dobu 5 až 7 let, v některých zemích pouze po dobu 3 až 4 let. V současné době 7 zemí regionu umožňuje uplatnit daňové ztráty z předchozích let po neomezeně dlouhou dobu.

Skupinové korporátní zdanění je umožněno pouze v několika zemích regionu, konkrétně v Rakousku, Polsku a Bosně a Hercegovině a od roku 2019 také v Maďarsku.

Globální pandemie ovlivnila převodní ceny

Do roku 2021 se regulace převodních cen objevila v daňových režimech téměř všech zemí, s výjimkou Černé Hory. Zprávy OECD o jednotlivých zemích, zaměřené na zlepšení transparentnosti, zpřístupňují místním daňovým úřadům informace potřebné k posouzení daňových rizik.

„ V souvislosti s převodními cenami prakticky v celém regionu roste počet daňových kontrol. Nejinak je tomu i v České republice, když během posledních sedmi let se daňová správa na tyto transakce vyloženě zaměřuje,“ říká partner daňového oddělení Mazars Jaroslav Křivánek a dodává: *„Největší výzvou minulého roku byla pravděpodobně reakce na důsledky globální pandemie. Krize změnila očekávané úrovně zisku, nadnárodní společnosti musely změnit své cenové struktury a otázkou zůstává, zda to daňová správa bude akceptovat nebo se pokusí zpochybnit daňové základy těch obchodních korporací, které budou výrazně nižší než v předchozích letech.“*

Skupina G20 při červencovém setkání v italských Benátkách podle očekávání podpořila společný postup proti nadnárodním firmám, které daní zisky v daňových rájích. Ministři financí členských zemí odsouhlasili plán na globální minimální daň ze zisku ve výši 15 procent. Celosvětové zdanění velkých nadnárodních firem alespoň 15 procenty ze zisku bývá označováno za mílový krok směrem k větší daňové spravedlnosti. Zatím jej schválilo 131 zemí.

Tato minimální sazba by podle OECD mohla celosvětové daňové příjmy zvýšit o přibližně 150 miliard dolarů (3,3 bilionu Kč) ročně.

Kontakt:

David Pilar,
Marketing & Communication Manager
E-mail: david.pilar@mazars.cz
Tel: +420 604100491

O Mazars

Mazars je mezinárodně integrované partnerství, specializující se na audit, daňové poradenství, mzdové účetnictví, účetní outsourcing, poradenské služby a znaectví. Působí ve více než 91 zemích a teritoriích po celém světě, kde zaměstnává 24.400 odborníků v rámci integrovaného partnerství a dalších 16 000 působí v rámci Mazars North America Alliance. Společnost asistuje klientům ve všech fázích jejich rozvoje.

<http://www.mazars.com> | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)